

centrum adiktologie

PSYCHIATRICKÉ KLINIKY

1. LF A VFN

UNIVERZITA KARLOVA

V PRAZE

Opravdu potřebují „thought control“? Aneb limity „páchání dobra“ a jeho možné alternativy

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.

„Kam kráčíš, primární prevence?“

Konference PPRCH, Praha 10. listopadu 2008

- Filozofie a cíle PP – rétorika nebo realita?
- „Módní“ trendy v PP ve školách?
- Hlavní proud nebo slepé rameno PP?
- „Takyprevence“ vs. odpovědná místa
- Byznys především...
- Kam kráčíš, primární prevence?
- Hledání „Svatého Grálu“ PP?
- Méně může být více – možné alternativy

Filozofie a cíle PP – rétorika nebo realita?

Zaměřuje se **na potenciální uživatele**, aby snížila poptávku po drogách a jejich užívání

Cíle - přesvědčit lidi, aby:

- **Vůbec** neužívali drogy
- Pokud chtějí drogy vyzkoušet, tak učinili **v co nejpozdějším věku**
- Pokud chtějí drogy užívat, tak činili **co nejméně rizikově**

(Standardy PPUNL MŠMT, 2005)

Postupy - edukace, rozvoj sociálních dovedností, podpora sebevědomí, sebehodnocení, **pozitivních vztahů** k institucím kontroly (rodina, škola, úřady..)

„Módní“ trendy v PP ve školách?

Výzkum

- Objektivní informace
- Partnerský přístup
- Sociální dovednosti
 - Komunikace
 - Řešení problémů
 - Sebevědomí
 - Zdravé vztahy
 - Participace
- „Zdravé“ prostředí ve školách

„Módní“ realita?

- Drogoví psi do škol
- Detekce drog na lavicích
- Kamerové systémy
- Řekni NE drogám...

- „Zdravé“ prostředí ve školách?

Hlavní proud nebo slepé rameno PP?

- Zdravé chování podporuje zdravé prostředí a vztahy (Gallá, M. a kol. (2005) Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí)
- Hlavní limit drogových psů ve školách, testování žáků a lavic atd. – budování atmosféry strachu, nedůvěry a podezřívavosti – **nezdravé prostředí a vztahy** - provokuje spíše nezdravé chování
- Psi nic neobjeví – žáci drogy neužívají?
- Stěry z lavic negativní – škola bez drog?
- Testování žáků – jsou rychlotesty spolehlivé?

„Takyprevence“ vs. odpovědná místa

- 2003 – tisková zpráva RVKPP, MŠMT, MZ, MV - „*prohledávání školních prostor psy nepatří do PP UNL ve školství*“

- 2007 – metodický pokyn MŠMT k PP SPJ ve školství 20 006/2007-51 – „za neúčinnou prevenci je považováno „*zastrašování, citové apely, pouhé předávání informací, jednorázové akce, potlačování diskuse*“
- Vedoucí pracovníci škol pokyny a doporučení neznají nebo znají a neřídí se jimi...?!

Byznys především...?

- **Detekce drog z lavic** - u vchodu lze umístit tabulku „Účastníme se projektu Škola – zóna bez drog“
- To samo o sobě zvyšuje prestiž školy - rodiče i veřejnost pozitivně vnímají takovýto druh aktivity (??)
- Projekt i jeho název mají značný společensko-politický podtext. Může být součástí volebního programu, školské politiky zastupitelstva. Voliči to určitě ocení (??)
- Školy mohou exaktně ověřit, zda se do nich drogy nosí, manipuluje se s nimi, na jakých místech apod. příspěvek k dalšímu rozhodování o formách preventivní činnosti.

(Medivet International, s.r.o., Praha)

- Jsou-li školy v PP bezradné nyní, co z případných nálezů stop drog na lavicích vyvodí???

Kam kráčíš, primární prevence?

prevent (předcházet)
pre-event (před událostí)

Kdy jsou proti
LIDEM
nasazováni psi?

Vrrr, haf, haff...

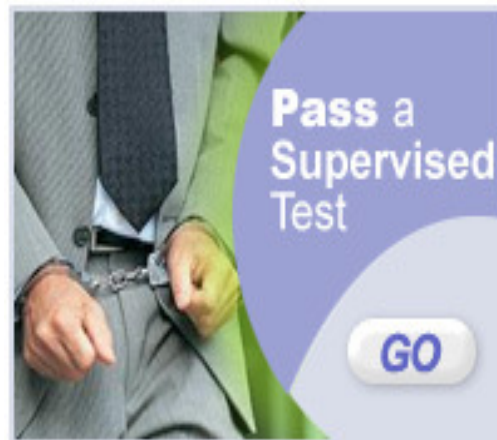

Kam kráčíš, primární prevence?

prevent (předcházet)
pre-event (před událostí)

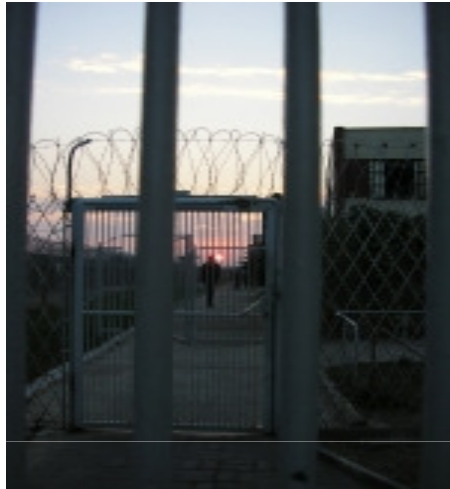

Kdy jsou
LIDÉ
nebo jejich okolí
testováni?

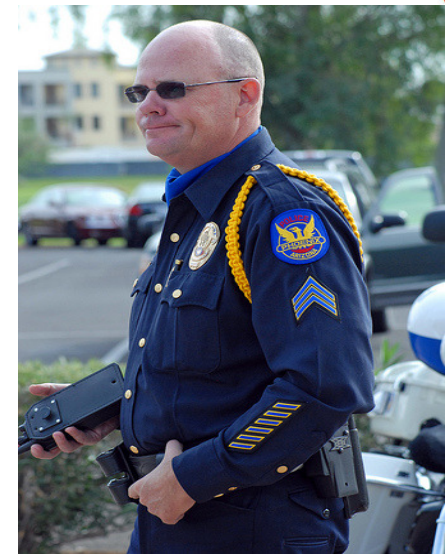

Kam kráčíš, primární prevence?

prevent (předcházet)
pre-event (před událostí)

Kdy jsou
LIDÉ
dáváni pod dozor
kamer?

Kam kráčíš, primární prevence?

Policejní razie je prevence

Testování žáků a lavic je prevence

Sledování lidí kamerami je prevence

???

Hesla „Strany“ v románu G. Orwella 1984

VÁLKA JE MÍR

SVOBODA JE OTROCTVÍ

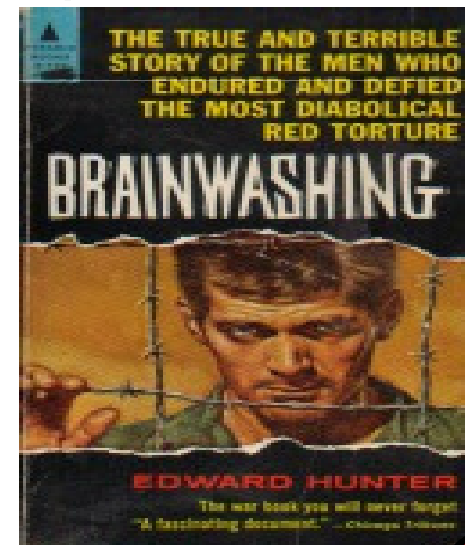
NEVĚDOMOST JE SÍLA

Další zločiny ve světě VB

- *thoughtcrime* - zločin závadného myšlení
- *facecrime* - tvářit se nenáležitě
- *ownlife* – dělat cokoli, co by jen připomínalo touhu po samotě, individualismus
- *touha* - ideozločin
- *rozkoš* – ideozločin

Má primární prevence kráčet tímto směrem

Hledání „Svatého Grálu“ PP?

- Stále sofistikovanější programy a kritéria
- Stále zoufalejší postupy „páchání dobra“
- Orwell – *„Strana je odvěkým ochráncem slabých, páchá zlo, aby mohlo nastoupit dobro...“*
- Škromach – *„Budete se mít dobře, i kdybyste nechtěli...?“*
- NEJSME JAKO ONI?
- PTÁME SE DĚTÍ, CO POTŘEBUJÍ NEBO MÁME POCIT, ŽE TO VÍME LÉPE NEŽ ONY?

Méně může být více – možné alternativy..?

Principy léčby uživatelů drog v TK

Klíčové:

- oboustranná komunikace mezi pacienty a terapeuty na všech úrovních;
- proces rozhodování na všech úrovních (participace);
- společné vedení;
- konsensus v přijímání rozhodnutí;
- sociální učení v interakci „tady a teď“

Další:

- Zapojování rodinných příslušníků
- Budování víry a vzájemné důvěry
- Diskuse o problémech a hledání jejich řešení

Principy TK vs. PP ve školách

- oboustranná komunikace – diskuse o školních pravidlech;
- spolurozhodování/participace – zapojení žáků do organizace života školy a tvorby prostředí vč. PP
- sociální učení v interakci – diskuse o problémech ve třídě/škole a společné hledání řešení
- zapojování rodinných příslušníků – třídní schůzky za účasti pedagogů, rodičů i jejich dětí/žáků
- budování důvěry – preferovat diskusi před zstrašovacími postupy

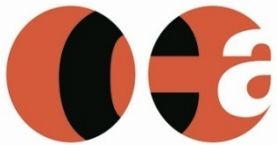

Shrnutí

- Výzkumem ověřené postupy PP narážejí na realitu „módních“ postupů některých škol
- Zastrahování je v PP UNL kontraproduktivní, hraničí s omezováním lidských práv a svobod
- „Takyprevence“ odporuje doporučením odpovědných míst a odborníků – např. MŠMT, RVKPP
- Někteří podnikatelé volí důmyslné marketingové strategie, jak se napakovat, čím podporují „takyprevenci“
- PP – 2 směry – výzkumem ověřený vs. „páchání dobra“
- Hledání „Svatého Grálu“ PP – možnost poučit se z léčby v TK – partnerství, participace, zájem o problémy žáků/studentů... aneb **MÉNĚ MŮŽE BÝT VÍCE**

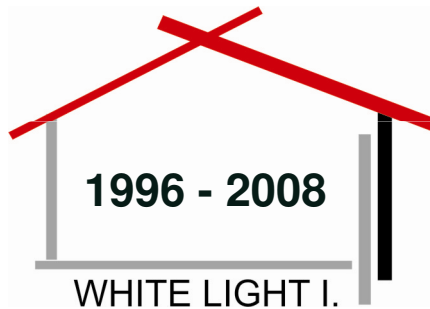

Děkuji Vám za pozornost!

centrum adiktologie

výzkum a vzdělávání
o rizikovém a závislém chování

pomáháme Vám řešit obtížné
životní situace

proadis

propojené adiktologické služby
Lexus, Prevent, Prev-Centrum, Scan, Semiramis,
& WHITE LIGHT I.

radimecky@adiktologie.cz; 724 240 778